

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván hűzhoz küldve:

Egy évre 5 frt — kr.
 Hat hóra 2 frt 50 kr.
 Három hóra 1 frt 25 kr.

Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.

Egyes számok 12 kr-ával kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK.

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 7 kr.
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr ázetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 Lr.

A nyilttérben:

minden négyhasábos garmond sor díja 15 kr.
 Vélünk összekötöttében levő hirdető-írások, elő-
 fizetőink, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj-
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer,

vasárnap reggel.

A hirdetések, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba:

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

A katonák élelmezése.

A gazdasági egyesületek országos szövetkezete ez ideig közgyűlése alkalmával felvetett azon kérdés is, hogy a hadsereg élelmezése ne csak az egyes nagyszállítók által eszközöltessék, hanem az egyes természetektől közvetlen vétessék és szereztessék be a szükséglet.

Ezen javaslatnak, intézkedésnek életbeléptetése nagy fontossággal bír különösen napjainkban, midőn az egyes természetek oly nehezen szerezhethetők be a nekik szükséges mindennapi költségeket; mert habár természetekkel el vannak látva, de mivel, mint mondják, minden téren tultermés van, nem jöhetnek vevőhöz, nem jöhetnek pénzhez; a szállítók pedig a közvetítésért oly tetemes nyereséget keresnek és szednek, hogy valóban az általuk a természetekért kínált árak oly alacsonyok, hogy a természetek, — ha csak határozott veszteséggel nem adják áruikat — nem képesek a méltó árt maguknak megszerezni.

Nincs pedig semmi ok, semmi szükség arra, hogy e téren a közvetítő szállítók önző nyereségeikkel uzsorászkodjanak akkor, mikor a természetek termékeik után az ezekre fordított költségek megtérítését sem kaphatják meg.

Midőn tehát a gazdasági egyesületek országos szövetkezete a hadsereg élelmezésének ezen kérdését ezen javaslatának előterjesztésével napirendre hozta; a gazdák bajait feltárva, azoknak orvoslására a leghelyesebb módot s eszközt proponálta.

S habár vannak, leginkább a szállítók csoportjából s érdekeiből új érdekeket formáló olyan felszólalások, melyek ezen javaslatot gyakorlatilag kivihetetlennek s e szerint elvetendőnek tartják; ezen kifogást és ellenzést semmiféleképp sem tarthatjuk indokoltnak

Mert a mi a gyakorlatbani kivétel illeti, ez oly el nem távolítható akadályokkal s nehézségekkel nem bír, melyek miatt azt érvényesíteni nem lehetne.

Hiszen ott áll a példa, a hadsereg részére szükséges lovaknak beszerzésénél! Még néhány év előtt minden lószükséglet a szállítók útján szereztett be, ma már nagy része a szükségletnek közvetlenül az állattenyésztőktől vásároltatik és pedig nem mondhatni, hogy az állam kárára vagy veszteségére nézve, sőt nem csekély előnyére ugy az eladóknak, mint a vevőknek.

És mi volt, hogy történt a hadsereg élelmezése Magyarországon a 48-ik év előtt? Nem természetekben szolgáltatott-e ki a hadsereg szükséglete legnagyobb részben?

Igaz ugyan, hogy ezen rendszer ellen sok volt a kifogás, mert visszavételek követték el s éppen e miatt az 1840. évi országgyűlés által egy választmány küldetett ki ezen kérdésnek s ügynek tanulmányozására és czélszerű javaslat elkészítésére, mely javaslat — laktanyai rendszer — el is készítettett és az élelmezésnek egy részben a természetekben való teljesítésének alapjára fektettetett s pénzbeni teljesítésül csak az hagyatván meg, a mi a természetekkel keresztülvihetőnek nem találtatott. A javaslat helyessége minden oldalról elismerttetett s azt oppugnálni különösen olyan időben, midőn a termékek nehezen árusíthatók el — így napjainkban is — döntő érvekkel nem is lehet. S hogy mindezek mellett az törvénynyé nem válhatott, leginkább az akkori törvényhozási nehézkedéseken mult, melyek a gyors törvényhozásnak útjában a gravameinek sokaságával akadályokat gördítettek elő. Ezen akadályok többé nem

léteznek. Az élelmezési rendszer megváltozott, de ha az előbbeni rendszer tén az élelmezésnek természetmennyekkel való teljesítésével némely helyeken túl ment, ugy a jelenleg fennálló rendszer, mely viszont az élelmezést a polgárok részéről teljesítendő pénzbeli fizetéssel rendeli teljesíteni, annál inkább tulment, minél kevésbé volt tekintettel arra, hogy ezen élelmezés az adófizetők legkisebb terheltetésével s akint törtéjék, a mint az legkönnyebben lehetséges, már pedig oly időben, midőn a terményeknek ára nines, legjobban teljesíthető ez, ha a természetmennyek is pénz helyett elfogadhatnának s az élelmezési rendszer alkalmazásában ezt tekintetbe veszik.

A tüzek.

Napilapjaink e hó elején napokon át állandó rovatot nyitottak az országszerte dúló tüzvészek közlésére.

Szorult szívvel s őszinte részvétellel olvastuk napról-napra a bösz elem vad pusztításait, mely — eltekintve a haza szelében hosszában rövid idő alatt történt 50—60 tüzesettől, — először Torockót, majd felvidékünk egyik esinos, legvirágzóbb városát, Eperjest, majd a tőzgyökeres magyarság egyik fészket, Nagy-Károlyt tette rommá, millió és millió forint értékű vagyont pusztítván el; koldusbotot nyomott a kárvallott lakosság egy részének kezébe. Sokan a lángokba veszték és ezerekre rug azok száma, kik hajléktalanokká lőnek.

Valóban elszomorító állapot! Kétségbejött helyzet! És ez állapot ilyen évről-évre. A „vörös-kakas“ hol itt, hol amott teszi tönkre a nemzeti vagyont, romokat s nyomort hagyva maga után. Óriási azon kár, melyet a tűz Magyarországon okoz.

Előttünk fekszenek a hivatalos statisztika szomorú adatai, melyekből előbbi állításunk illusztrálására idézzük az 1884. év-

ben volt tüzesetek számát s az azok által okozott károkat.

A nevezett évben hazánkban 8614 tüzesetet volt s összesen 8659 ház és 9259 gazdasági épület égett le egészen vagy részben. 101 ember vesztette életét s 17,572 darab háziállat veszett a lángok közé. Az elégett érték 11.368,326 frt volt, melyre a biztosító társulatok ötödfél millió frtnál valamivel többet fizettek kártérítésül s így a tűz több mint hat millió forinttal tette szegényebbé az országot csupán ezen egy évben.

Megengedem, hogy más országokban is vannak tüzek; de nem hiszem, hogy azok oly gyakoriak s oly pusztítóak legyenek mint nálunk, aminek okát nagyrészen építkezésünk czélszerűtlenségében s népünk könnyelműségében kell keresnünk.

Könnyelmű a mi népünk háza s gazdasági épületeinek alkotásánál is, midőn a legtöbb helyen egymás mellé zsufova építi házaikat s tüzfalokról nem gondoskodik. Fát — mely sok esetben a legmagasabb tüzfalnál is jobban megvédené épületét — nem tiltat udvarába.

Vagy nem könnyelműség-e azon bevett szokás, melyet vidékünk legtöbb községe követ, hogy házával összeköti a pajtát az előbbi és utóbbi közé halmozván össze széna- és szalma kazláit?

Ha a pajta távolabb esnék a lakóháztól, vagy előfák zárnák el attól a tüzet, a legtöbb esetben csak az egyik égne el s a tüzvész által sujtott gazdának kára csak felényi lenne.

De a könnyelműség még tovább is terjed.

Hányszor látunk gabonát behordó, csepülő és nyomtatásnál működő munkások szájjában pipát, melynek egy véletlenül elejtett parányi szikrájából eredt tűz sokszor az egész község egy évi termését hamvasztja el!

Vagy hányszor látunk siheder, alig feleseperedett gyermekököket szivart pőfékelve végig sétálni város- és faluhosszat, kik

észszel s akarattal bíró embereken. Az akkor érvényben állott: „szemet-szemért“ „fog-at-fogért“ féle elvnel fogva megegyedhetnek tartották, hogy valamely büntett, vagy vétség, büntetlenül maradjon, s a büntettet, vagy vétséget elkövetőnek, be, vagy be nem számíthatóságával nem sokat törődtek. — Hol büntett van: büntetésnek is kell lenni — mondák akkor! — S így büntettek akkor, mégha deliquens állattal volt is dolguk (Bismark kutyája is kapott volna! stb.) A középkorbéli, de sőt még a 16. 17. századbeli néhány tudósak, az állatoknak büntethetőségét tagadó véleményét, a tulajban volt ellenpárt, a szentírás, s illetőleg: Mózes II. k. 21. és 28. tételével döntötte meg, mely azt mondja: „Azon ökor, mely egy férfit, vagy nőt megöl, megkövetessék.“ A középkor elején, az állatokon alkalmazott büntető eljárásra vonatkozólag, lassan, lassan lünettő szabályokat alkottak, s a jogtudósok nagyrésze kizárólag e tanulmánnyal foglalkozott. Különösen a francia jogászok buzgólkodtak az állatok büntetése mellett, miről, mint Záray mondja: nem egy vaskos könyv tanuskodik.

Az állatok ellen indított büntető perek kétfélék voltak, a mint az állatot „in persona“ a törvényszék elé hurczolták, vagy azt, átkodottságból, dacosságból elítélték. Az előbbieket rendszeren olyan disznók ellen indították, melyek gyermekgyilkossággal voltak vádolva. A büntetést, — t. i. disznót — bebörtönözték addig, míg a nyilvános végtárgyalás megtarthatására szükséges vizsgálatot befejezték. A közzvaló hasonlón a

lom anyagi érdekeit programmszerűleg, valahányszor csak mulatságok, bálok rendezéséről van szó.

Ha minden hölgy és minden férfi, valahányszor egy u. n. elite-bálra, vagy fényesebb fajta házi estélyre belép, csak 25 krajczárt tenne is bele, egy, e czélra hatóságilag kifüggesztendő és hatóságilag ellenőrizendő perselybe: már ez körülbelül száz-ezer forintot eredményezhetne évről-évre az egész országban. Százezer forinttal már lehetne irodalmunk anyagi érdekein jócskán lendíteni.

Ugy látszik, erélyes női kezek kellenének az ilyen eszme megragadására.

Ily nemtők nélkül a férfiak nem valami sokat képesek keresztül vinni a társadalmi téren ez időszerint Magyarországon. Ha a magyar nők szövetkezének az irodalom érdekében országszerte egymással, rövid idő múlva a farsangi és egyéb évadi mulatságaik nem megvetendő kulturális sikert is gyümölcsözhetnének. Az oly magyar művekből, a melyeket e czélra az akadémia, a Kisfaludy társaság, Petőfi társaság stb. tüzetes czímjegyzékeikbe fölvenni méltónak találnának, egy ily, a haza minden városára és ennek vidékére egyiránt kiterjedő irodalompartoló szövetkezet közreműködésével az összes városokban fokozatosan alakítandó közkönyvtárak számára évről-évre 700—800 példány könnyűszerrel bevásárolhatnák a bálózás alkalmából befolyt 25 krajczáros adományokból, holott most alig fogy el az ily könyvekből 150 példány évenként. Sőt a tudományos művekből 50 is alig.

TÁRCZA.

Egy akadémiai tag indítványa.

Unalmas beszéd az indítványozás, főképen a kellemes tavaszi kirándulások idején s kivált, ha az indítványt egy akadémiai tag teszi, de kell, hogy jobban szeressük a hazát, mint a mennyire félünk az untató dolgok hangoztatásától.

Kötelességünk valahára megkísérteni, hogy vajjon nem köthető-e össze valahogy az annyira költséges mulatozás a haza jövőjének, a nemzeti kulturának bármennyire szerény mérvekben való, de pozitív emelésével?

A nemzeti kultúra legelső s vezénylő tényezője kétségen kívül az irodalom. Ez pedig nem részesül a nemzet részéről már évek sora óta kellő anyagi támogatásban.

Tudományos irodalmunk aránylag óriásit halad, szépirodalmunk is virágzik és mégis néhány év óta állandó a panasz, hogy csak nagy ritkán vesz ma már magyar férfi és magyar nő pár darab könyvet az egész év folyamán.

E bajon a törvényhozás nem segíthet, hacsak adófelemeléssel nem állítunk községenként „közkönyvtárakat.“

Itt csak a mulatságok lehetnek alkalmasok az irodalom pártolására.

Hát alakuljanak e czélra mindenütt, a hol csak „jajgat a nyirettyű és perdül a táncz,“ irodalombarátokból, tekintélyes hivatalos közegek elnöklété alatt, állandó bizottságok s vegyék pártfogásukba az iroda-

Szemet-szemért.

(Böngészet a középkorból.)

A középkori büntető igazságszolgáltatás visszatorlási elve az emberekre alkalmazott számtalan kinteljes halálbüntetésen kívül, egy olyan szokást is vett fel, mely a mai idők embereiben, határozottan elítélő véleményt kelt az akkori kriminálisták gondolkodásmodja felett. Ők, ugyanis, az észnélküli való lények: az állatokon, a törvény ugyanazon szigorát alkalmazzák, mint az

érettlenségükből eredő vigyázatlanságból már számtalanszor gyújtották fel a községet!

Építsünk okszerűen; ültessünk fát az udvarokba. Aratás idején pedig tiltsuk el — kivált faluhelyeken — a dohányzást s ezzel sok tüzesetnek vehetjük elejét.

Gyakori eset az is, hogy a magukra hagyott gyermekek idézik elő a tüzvészést.

A szülők kimennek a határba és a gyermekeket minden felügyelet nélkül hagyják otthon. Ezek csupa unalomból a hanyag szülők által kellőképen el nem zárt gyúfához jutván, játszani kezdenek vele s e játéknak legtöbbször egy iszonyu dráma lesz a vége.

E bajon csekély áldozattal segíthetnek a községek ovoda vagy gyermekkert létesítésével, hol a község gyermekei napközben biztos menhelyet találnak, míg a nép a mezőn végzi dolgaikat.

De még a fent elsorolt intézkedések megtétele nem elégséges arra, hogy vagyontunkat biztonságban tudjuk. Hátra van a vagyontörvény és a tüzvészés.

Az 1884. évről idézett statisztikai adatok szerint a több mint 11 millió forintnyi kárba a biztosító intézetek csak ötödfél millió forintot fizettek kártérítésül.

Mit bizonyít ez? Azt, hogy az elégett vagyontunk csak fele volt biztosítva. Nem határtalan könnyelműség-e a néhány forintnyi biztosítási összeggel fukarkodni a tüzeset alkalmával tönkremehető összes vagyontunkkal szemben?

Biztosítsuk a tűz ellen vagyontunkat. Hagyjunk fel a régi „nem bánom“-sággal és ne kövessük Arany János „Pató Pálja“-nak mondását: „Ej! ráérünk arra még!“ — Az olyan gazda, ki vagyontát biztosította, könnyebb szívvel hagyhatja el otthonát, nyugodt lélekkel hajthatja nyugalomra fejét annak tudatában, hogy a tűz által okozható esetleges kára, ha nem is egészen, de nagy részben megtérül.

És ha dul a bösz elem, mit látunk a legtöbb helyen?

A legnagyobb fejtelenséget. Jajveszélés, sirás tölti be a levegőt. A nép tétlenül nézi, mint csapnak át egyik házról a másikra az iszonyu lángnyelvek. A rémület általános; futkos a nép ide s tova anélkül, hogy mentené vagyontát és tenne valamit a tűz megakadályozására.

De nem esoda! Nem is tehet. Mivel? Hiszen a legtöbb helységben hiányzának a tüzvészés legprimitívebb eszközei s ha van is itt-ott egy rozszant, ókori fecskendő, még azzal sem tudnak helyesen bánni.

Szerezzenek be a községek egy jó fecskendőt s a tüzvészéshez elkerülhetlenül szükséges szereket; szervezessék minden községben egy 15—20 emberből álló tüzoltó-csapat, mely létszám még a legkisebb falu népességéből is kitelhetik és csapat tartása rendben szereit, tanulja meg a fecskendő helyes kezelését s az ol-tásnál követendő eljárást. Az ilyen szervezett s beoktatott csapat rendszeres veze-

tés mellett többet tehet, mint a község összes lakói.

Ne várjuk, míg a község galambjai s a baromfi sülve hull fejünkre. Ne támaszkodjunk arra, hogy mások tegyék meg vagyontunk megmentése érdekében a szükséges lépéseket. O k u l j u n k a m a g u n k é s m á s o k k á r á n. A tűz elleni helyes öntézkedések és vagyontunk biztosítása által vessünk végre valahára gátat a magán és nemzeti vagyontunk nagy-mérvű pusztulásának.

Jaross Ferencz.

A garamujfalusi temető ügye.

V. Ö. „Bars“ 1887. 20. sz.

Korunknak egyik szerencsétlen vívmánya, amint ezt sajnos tapasztaljuk az öngyilkosságok szaporodása. Már nemcsak némely ur osztályok tönkre jutott vagy juttatott egyénei, hanem mesteremberek, iparosok, iskolásgyermek, fiúk és lányok, dacoskodásból vagy egyéb kint megúván az életet, csúfságot kivégzik magokat; isznak gyufaoldatot, ciankalit, golyót röpítenek fejük és szívükbe, önkényt s a gonosz tett világos ismeretével vetnek véget életüknek. Bizonyára a lábrakapott liberalizmus vallás-talanság ennek az oka.

Garamujfalu eddig ment maradt e ragálytól, mert emberemlékezet óta itt nálunk soha ily eset elő nem adta magát; még is múlt aprillio 5-én egy hontemegyei báthi születésű, kitanult eszmadia, s botrányos előéletű ember, ki életének derekát itt Garamujfalun — s Apáthiban töltötte önkényt s amint konstátálva lett, teljesen beszámítható állapotban felakasztás által kivégezte magát. Az egyházi törvények szigorúan tiltják a gonosz előéletű józan eszű öngyilkosságra vetemedtek eltakarítását a szentelt temetőbe, azért némely helyeken, ahol ilyen szerencsétlenségek már előfordultak, temető szentelés alkalmával kijelölnek valamely térséget ily nemű esetek számára, s ezt fel sem szentelik. Miután tehát Garamujfalun ilyen eset még soha elő nem fordult, feltűnő nem lehet, hogy ily nemű szerencsétlenek számára valamely üres helyiség sem jelöltetett ki. Megtörténvén most a szerencsétlen eset, el nem mulasztottam rögtön intézkedni, a községi bíró által mostani róm. kath. temető sorompó mellett ásatván egy sírgödört oly helyen, mely koránt sem a vízvezetésre szolgálja s mely körülzároltatni, s a községképviselő testületének beleegyezésével ily nemű szerencsétlenek számára még nagyobbítani fogna: (annyival inkább, mert az 1880. temetőrendezés alkalmával semleges temető számára kijelölt körülbelül 4 □ ölnyi térséget a helybeli izraeliták saját temetőjükbe hozták; mely uton, módon? a vizsgálat kifogás deríteni.) De a szolgabíró Ördödy Endre ur ezzel meg nem elégedett s midőn megkértem, hogy mily rendeletekre alapítva szokatlan beavatkozását, átiratában hivatkozott oly nemű törvényekre, melyek egészen másról intézkednek; a mennyiben az 1868.53 a különböző vallásfelekezetek vegyes temetkezésének lehetőségét, az 1878.14. a temetkezési ügyekre a község statuarius jogát állapítja meg; a kérdéses miniszteri rendelet pedig a halottkémekről intézkedik. Ö minden áron ki akart kötni s botrányt előidézni, nem respektálván sem a megyealispáni, sem az esztergom érseki hivatalát, hová az ügyet fellebbezni elhatároztuk; semmibe vette a

letet végre is hajtották. A lánczokra vert állat fájdalom böge nem indítá könyörületre a tanácsnok szívét s a bika csakugyan éhen vészett el.

Ezen, a szellemi setéség és durva erőszak által jellemzett korszak, komoly krónikáiban, egy-egy mulattató ítélet is van följegyezve. Pl. 1477-ben a bási városi bölcs tanács egy kakast máglyára ítelt, mert „kétségtelenül“ tojt. Négyszázad dal később tehát 1877-ben egy kakas kétnejűsége miatt szintén halállal lakolt. M. kezeli esperes urnak volt egy ilyen tojó kakasa. Csak hogy az nem a babonás hiedelem következtében máglyán, hanem a tudományos vizsgálat érdekében mult ki, a budapesti állatgyógyintézet bonczasztalán. (Vasárnapi Ujság.) Továbbá írva találjuk azt is, hogy egy: „Felső-ausztriai helységben, egy dobosnak kutyája, megharapta egy tanácsnok lábát. A sértett fél ezért bevádolta a dobst, ez pedig mint közvetlen tettest a kutyát állítá elő. Erre a dobst felmentették, a kutyát pedig egy évi és egy napi fogságra ítelték.“

Az olyan pereknél, melyeket elfogott „büntettesek“ ellen indítottak, gyakoriak voltak, a melyekben távollévők ellen ítétek. Ha ma hernyók a gyümölcsfákat, egerék a szántóföldeket, vagy más állatok valamely tulajdont pusztítanak — rendelkezünk elég eszközzel, azok ellen védekezhetni.

saját s hiveim nevében tett tiltakozást és a kath. tulajdonjog szentségét is. A hullát a kath. egyház szertartása szerint teljes ünnepélyességgel felszentelt temetőbe illetéktelenül elásatta Nagycsütörtökön az isteni szolgálat alatt.

Nem lehet szándékom e helyütt akár az öngyilkos botrányos előéletének, akár a szolgabíró illetéktelen s helytelen eljárásának az ecsetelésével foglalkozni; azért csak az aranyos maróthi r. tudósítónak előadására batorokodom megtenni észrevételeimet.

Becses lapjának t. évi 20. száma, tudnillik a garamujfalusi temető sértéséről közöl tudósítást, melylyel szemben kötelességemnek tartom, hogy a t. községet csalódásban ne hagyjam. Ha ez ügyet a közg. bizottságban is olyképp adták elő, mint e lapok hasábjain, akkor a hozott határozaton nem itközhettünk meg, mert az csak imaginarius tényállásra vonatkozhatik.

A temető, melybe Korbela János öngyilkos hulláját O. E. szolgabíró ur bevonzoltatta, egyedül és kizárólag róm. kath. jellegű. E jellegét csak megerősítheti a garamujfalusi képviselő testületnek a szolgabíró által idézett, de az általa előadottakkal homlokegyenest ellenkező tartalmu 1880-ik határozata, melylyel a község, a garamujfalusi róm. kath. egyház képviselőjének sürgetésére, ki magától értetődleg csak a kath. temető nagyobbítását kérte, s azt a tulajdonos közbirtokosság s a képviselő testület beleegyezésével minden egyéb czél kizárásával, egyedül a róm. kath. temető használatába vette, s az egész község jelenlétében, betelvé az ő temető, ünnepélyesen felszentelte.

Ennél fogva a róm. kath. temetőbe oly egyén hulláját hurcolni, kinek abban egyházi törvényeink értelmében helye nem lehet, kijavíthatlan gonosz csele s beszámítható állapotban elkövetett öngyilkossága által magát önkényt az egyháztól kiközösítette; ily rovott előéletű öngyilkos hulláját felszentelt kath. temetőbe erőszakosan behurcolni a vallás használatára rendelt helyiség megfertőztetését képezi, tehát egyenesen a vallás gyakorlata elleni merénylet.

De merényletet képez a tulajdonjog szentsége ellen is; mert nem csupán a róm. kath. egyház képviselője, de mindazon tényezők, kik törvény szerint a tárgyban rendelkezni jogosultak, a róm. kath. temető fertőzötlenül való további fenntartását és az öngyilkos hullájának a számára nyitott a felszentelt köztemetőbe leendő elhelyezését követelik.

A kath. tulajdont képező temető tágitására adott terület tulajdonosa, ugy jelenlegi felügyelője, tekint. Koroda Pál, mint egyik tagja nagys. Benkovich Ernő személyében a temetőértés ügyében tartott községi bizottsági ülésén a 424/1887. sz. Jegyzőkönyv tanúsága szerint erősen tiltakozott jogainak a szolgabíró által megbotránkoztatott módon ejtett megsértése ellen, a jogsérelem orvoslásáról az új temető nyitására szükséges terület felajánlása által gondoskodott és mint Benkovich Ernő a jegyzőkönyvhöz esatolt külön nyilatkozatában mondja, gyökere orvoslást kívánt. Tehát elég világosan kifejezte, hogy nem az sértette jogait, amit a „Bars“ tudósítója állít, hogy az öngyilkos hullája a kath. temetőn kívül szándékolatott elhelyeztetni, hanem ennek épen ellenkezője: önkényesen behurcolása e hullának abba a temetőbe, melyet e közbirtokosság tagja: p. o. csak Liphay Mihályt, szül. Fekete

A középkorban ez másképp volt. A földmives nem lévén képes a rovarok pusztításait csak némileg is megakadályozni: a bíróságokhoz s leginkább az egyházi bíróságokhoz fordult segítségért. Az egyházi bíróságokhoz azért, mert szerintök csak ezek rendelkeztek azon hatalommal, hogy lekérjék az égnek büntetését azokra, mivel a világi büntető igazság szolgáltatás keze azokat utol nem érheti. Tehát az egyházi bíróság megidézte a rovarokat, a részökre kirendelt gondnok védte azokat s a pör azal végződött, hogy a rovarokat mindenféle fenyegetések és átkozódások mellett felhívta, miszerint az illető tartomány pusztításával felhagyjanak, azonnal eltávozzanak.

1338. évben Magyarországból nagy sáskarajok vonultak Németországba, 17 napon át pusztítottak itt, míg Botzen elé értek. A lakosság perbefogta a sáskákat, melynek következtében a kelteni pap, ünnepélyesen átokkal sújtotta azokat. Az ítélet e szavakkal végződött: „Mivelhog a sáskákat nem mások, mint az ördögök balhái — a lakosságnak veszedelmére és kárára vannak, ítéletképpen kimondatik, hogy a pap azokat a szöszökről három égő gyertyával üze el. Az Atyának, Fiúnak és Szentléleknek nevében. Amen!“

(Folyt. köv.)

Julia özvegyasszonyságot említem, aki saját költségén egy diszes kápolnát emelt ugyan csak a temetőben, s annak czélszerű sorompóval való ellátását tetemes adományával elősegítette; mely temetőt a többi tagok is eddig vallásos kegyelettel és áldozatkészséggel gondozták és a hamvaikban is tisztelt őseik földi maradványainak e behurcolás által való megfertőztetését féljálják, mit a közigazgatási bizottság határozata ellen a nagyméltóságú belügyminiszteriumhoz intézendő felirásukkal remélhetőleg meggátolni fognak.

A harmadik tényező a község, mint az 1876: XIV t. czikk 117 és 122 §-álta a hullásállítás kivételével a temetőket a közigazgatás szempontjából illető minden nemű intézkedésre első fokban jogosított közeg szintén kifejezte tiltakozását nem két, de hat tagjának írásban 24 órával megelőzőleg bejelentett kívánatára, valamennyi meghivatni szokott képviselő tagnak részint szóbeli, részint írásbeli meghívása mellett a törvények szigorú figyelembe vételével megtartott közgyűlésén. A képviselő testület statuarius joga keretében és nem az állami vagy törvényhatósági közigazgatás tárgyában járván el, intézkedéseit a törvény maga megerősíti, a törvénynek fel nem fogása, felremagyarázása vagy helytelen alkalmazása pedig semmi tekintetben sem gyöngítheti.

E tényezőkkel szemben a szolgabíró ur erőszakoskodása teljesen jogtalan volt. Az 1876: XIV t. czikk 154 §-a szerint is, melyben taxative elősorolják a szolgabírónak az 1876: XIV t. czikk végrehajtása körüli mindennemű teendő, és ezekhez a szolgabíró ur által elkövetett cselekmények egyike sem tartozik.

Ezek az ügy döntő mozzanatai. Minden ellenkező versio, mint köziratokkal vagy szembeszökő bizonyítékokkal kimutatható, hamis és csak azt tüntetheti fel, mely sajnos eredményeket hoznak létre a szükséges tanulmányokat nélkülöző közigazgatási tisztviselők. Ördödy Endre tb. főszolgabíró ur, hogy a hasznost a kellemessel ügyesen egyesítse, garamujfalusi szalonkavadászataihoz alkalmasszerűen találta a Korbela féle esetet hivatalos ügykörébe erőszakolni, a hozzám intézett 1292/1887 sz. átiratával, mely a tárgyra épen nem vonatkozó törvényeket és miniszteri rendeleteket idéz, a garamujfalusi katolikus temetőt ellentmondólag majd köz- majd felekezeti temetőnek nevezi. A „Bars“-ban közölt tudósítás szerint védekezésében felállítja a tételt, hogy temetkezni csak köztemetőben szabad — miből ama bölcs következtetésnek kellene folynia, hogy nem köz-pl. katolikus temetőben nem szabad temetkezni; még is a 2. pontban Korbela-t a kath. temetőben mondja elhelyezendőnek. A 3. pontban halmozva teljesen hamis adatokat fel községi testületi határozatra hivatkozik, tehát beisméri a községeknek ily ügyekben való statuarius jogát; azért még is az ugyan e jogot gyakorló 424/1887 számú határozat megsemmisítését kérelmezi.

Mindezekkel szemben, a közigazgatási bizottság eljárását minősíteni alig lehet. A nagyméltóságú belügyminiszterium, hova a jogaiban sértettek felebezésüket haladéktalanul beadják, fogja elhatározni: vajjon a megyei községeknek az öngyilkosok iránt nyilvánított rokonszenve ezuttal is oly foku dicsőséget van-e hivata aratni, mint előző alkalommal, mikor Szász István emléket gyászológo kitűzése által ünnepelték meg?

Végre reflectálom kell a „Bars“ tudósítójának azon állítására, hogy t. i. azon esetre, ha a szolgabíró karhatalommal akarná a hullát elásatni, én magam a bírónak megjelöltem volna a helyet, mely a szerencsétlen halottak (netalan öngyilkosok) számára van kijelölve. Első pillanatra is kitetszik, hogy ily utasítást a bírónak én nem adhatam, mert a szerencsétlen halottak számára kath. temetőnkben térség kijelölve nem volt, hisz ha maradt vagy fentartott volna ily nemű helyiség, azt azonnal kiszolgáltattam volna a szolgabíró urnak minden beavatkozása nélkül is. Igaz, hogy az 1880. temetőrendezés alkalmával ily nemű helyiségről is gondoskodva volt, amennyiben a célba vett kath. temető mellett semleges terület hagyott az indítványom folytán is, — de ennek gondozása nem hozzám tartozván, a község előjárósága ama térséget, amint később értesültem, átengedte a helybeli izraelitáknak temetőjük nagyobbítására.

Mindenesetre elhamarkodva s helytelenül cselekedett a t. főszolgabíró ur, midőn egy gonoszságában megrögzött öngyilkosnak hulláját kénysereszközök alkalmazásával is egy kath. temetőbe behurcoltatta, szentelt földbe eltemette, a község előjárósága s képviselő testületével pedig épen nem tanácskozott s ekkép mind csekélységemet, mind pedig hiveinket a legnagyobb mértékben megbotránkoztatva.

Munkay János,
garamujfalusi esperes plebános.

Szólóművelő ekék, hegyi váltó ekék és a hegyvidék különleges gépeivel fog az országos magyar és a nógrádmegyei gazdasági egyesület versenyét, illetve kiállítás rendezni Füleken május hó 31-én. Küllé vasuti csomópont lévén a célra igen jól lett megválasztva annyival is inkább, mert a talajviszonyok is a verseny céljaira felette ked-

vezők. A két szövetség egyet közös rendező bizottsága Scitovszky János Nőgrád megye alispánjának elnöklété alatt a napokban tartotta meg első ülését gróf Berchtold Arthur vendégszerető házában. Ez ülésen gróf Gyürky Abraham, Szilassy Béla, Szakáll Barnabás és Ferencz, Virág Vincze, Ordódy Lajos, Fáy Árpád és Baranyai István vettek részt. Ez ülésen a program pontozatok s a verseny színhelye meg lettek állapítva. Tekintettel arra, hogy egy a homokvidékek fogak beültetett, mint a hegyvidékek direct termelő amerikai fajtákkal úgy mint Jaquer és Herbemonttal újratelepített — a szőlő fogatos művelésére szolgáló eszközök megismerése nem lehet közönyös a gazdaközönségre. — Ezen irányban a verseny felette instructiv lesz. Be lesznek mutatva a szőlő rigolózó ekék, a szőlő szántóék s a talaj planirozó eszközök, — és pedig működésben. — A közönség tehát nagy számban fog Fülekre jönni, de arról is gondoskodva lesz, hogy egy az elszállásolás, mint az ellátás tekintetben a nagy közönség kényelmére minden megtéve legyen.

Különfélék.

— **Képviselőválasztási mozgalom.** A lévai választókerület választói e hó 18-án az „Oroszlán“ fogadó nagy termében igen szép számmal jöttek össze, hogy a jövő hóban megejtendő képviselőválasztásra jelletről gondoskodjanak. Az értekezletet az egybehívó Kürthy József nyitotta meg s mint a szabadelvű párt híve Konkoly Sándort ajánlotta a pártján jelöltül. Hasonló szellemben nyilatkozott id. Leidenfrost László is, csatlakozván az elnök ajánlatához. A jelenlevő függetlenségi jelöltjük megnevezését fenntartván, a szabadelvű párt jelöltje Konkoly Sándor az öttagny küldöttség meghívására az értekezleten megjelent, a jelöltséget elfogadta s röviden esetelvéen politikai álláspontját, kijelenté, hogy program-beszédjét a kerület főbb helyein legközelebb meg fogja tartani.

— **Zongor János,** a verebelyi járás köztisztviselője álló főszolgabírója f. hó 18-án tartotta esküvőjét, Detrich Antónia kisasszonnyal, Detrich Péter nyitraszegi földbirtokos kedves leányával.

— **Bars-Szentkereszt magyarosodása.** Örömmel vesszük a hírt, hogy vármegyénk derék városa, Bars-Szentkereszt szépen halad a magyarosodás terén. Erről volt alkalma meggyőződni Bende Imre beszercebányai püspöknek, ki vármegyénk főispánja, Maillath Istvánnal, az egyházi tanfelügyelő és titkára kíséretében megjelent a katolikus elemi iskola zárvizsgálatán. Az eredmény a püspököt nagyon kielégítette. Nemcsak a haladók, de a kezdők osztályaiban is dicséretet érdemel a magyar nyelv és szellem művelése. Nagy szorgalommal igyekeztek a tanítók a püspök előtt a növények magyar nyelvű haladását feltüntetni. A gyermekek a püspököt magyar imádsággal fogadták s záradékul a „Szózat“-ot elékeltek. A püspök megdicséerte a tanítók szorgalmát, buzdította őket jövőre is a hazafias szellem ápolására s anyanyelvük mellett a magyar nyelv fejlesztésére. A hol a püspök megjelent, valósággal tüntettek a magyarsággal, éljenzéssel és magyar beszéddel fogadták, az leginkább abból következethető, hogy az új püspök magyarságának híre jöttét megelőzte.

— **Hymen.** Foglár Lajos máltai földbirtokos a napokban jegyezte el Pély Olga kasszonyt, Kürthy Józsefné szül. Pély Berta urnó kedves unokahagát.

— **Orgona-szentelés** volt a barsmegyei Csiffár község róm. kath. templomában f. hó 8-án, mely egyszerűs mind egyháznapja. A szentelési szertartást Meszlényi Gyula, Esztergom székesfőkáptalani apátkanonok s papnöveldei igazgató végezte, fényes segédlettel. A lovag Ország Sándor által készített, hat-változatu, pedalos orgona előállítási költségeinek fedezéséhez hozzájárultak: a Herczeg-Primás — a templom pénztárából engedélyezett 350 forinttal, a főkapitány 100 forinttal; továbbá Dilles Sándor tildy földbirtokos 100 forinttal s a hívek önkéntes adakozással. A legfőbb elismerés Kormanovich Endre, helybeli plébánost illeti, ki egy ösztönző szavával, mint az adakozásban szép összeggel való résztvételével nagyban előmozdította a régőhajtott, új orgona megszerezhetését. — Az apátkanonok a beszentelés után emelkedett hangú beszédet tartott, melyben a híveknek az ünnepélyességek okát esetelvéen az Ég áldását kérte azokra, kik az istentisztelet ily módon való emeléséhez hozzájárultak.

— **Majális.** A lévai állami tanítóképző ifjusága az intézet tanári testületének közreműködésével az 1887. évi máj. hó 26-án a „Pusztaszent-Kereszt“-hez tartozó „Bálvándi völgy“-ben zártkörű majális rendez. Tánc kezdete délután 2 órakor. Kedvezőtlen idő esetén a táncmulatság esti 8 óráig kezdve, az „Oroszlán“-vendéglő termében tartatik meg. Ételek és italokról — az ott leendő vendéglős által — gondoskodva lesz.

— **Jegeső.** Tilden e hó 17-én délután, 1 és 2 óra között rövid ideig tartó záporos volt. Az esővel vegyest elég sűrűn jég

is hullott körülbelül 5 perczig. A jégdarabok között elég nagyorsú nagyságu is volt. A szőlőhegyeken, valamint a rozokban is okozott némi kárt.

— **Öngyilkos honvéd.** Kapás István honti születésű $\frac{2}{32}$ zászlóaljbeli tetteges állományu szakaszvezető e hó 21-én reggel 8 órakor a helybeli honvédlaktanya padlására ment ruhaszállítás ürügye alatt. Ott a puská ravaszát a fedél egyik gerendájába erősitett szegre illesztvén, a szívének szegezett fegyverrel agyonlöttemagát. Tetteinek oka eddig ismeretlen.

— **Oroszországban,** írják a lapok, a nihilizmust a művelődés megakasztásával akarják kiölni. A gimnáziumokban fel akarják emelni a tandíjat s redukálni a klaszikus nyelvek tanítását, helyette a számítási órákat szaporítva. Az egyetemi tanulók számát pedig felényire fogják apasztani, a főlvételnél gyakorlatlanó szigor által.

— **Az erdélyi ipar** érdekében a belügy-miniszter körlevelet intézett a főispánokhoz, figyelmükbe ajánlván az erdélyi posztóipart, melyet a hazafias pártolás nemcsak hogy a vámháboru folytán reá nehezető válságtól megmenthetné, hanem lendületnek is indíthatna. Bizony érdemes reá! Jó, kitünő posztót készít; csak az a baj, hogy kevesen gondolnak azzal, vajjon hazai vagy külföldi gyártmányt vásárolunk-e?

— **Nemlaha Gyula** járásbíróágunk tevékeny és közszeretnek örvendett eljárásbírója Verebelyre járásbíróvá nevezetett ki. — Szívesen gratulálunk megérdemelt új állásához.

— **Iparkészítményeknek hetivásárok** on a nem helyben lakó iparosok által elarusíthatására vonatkozólag a földművelés, ipar- és keresk. miniszterium rendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben a módosított ipartörvény végrehajtása tekintetéből figyelemzeti a törvényhatóságok, hogy a területén lévő különböző községek hetivásáira nézve külön-külön és eltérőleg is lehet intézkedni s így külön szabályrendeleteket állapíthat meg a szükség és az igények szerint; az egyik község számára tehát esetleg megengedheti általában az idegen iparosok megjelenését, más községek számára talán csak bizonyos cikkekre nézve fogja az engedélyt szabályozni.

— **Magyar gazdák jégbiztosítási szövetsége.** A mai nyomasztó viszonyok között hazafias kötelessége mindenkinek teljes erővel oda hatni, hogy azon esatornák, melyek az ország erejét és vagyonát a külföldre vezetik: betömessenek s a mi pénzszegény s annyi bajokkal küzködő nemzetünk java minden kiterhelhető módon előmozdítassák. A külföldi terményeinket, marhánkat, lisztünket magas beviteli vámok által igyekszik területéről kiszorítani; de pénzünkre nem vetnek vámot; azt mindenütt szívesen látják. Fizessünk hasonlóan hasonlóval teremtünk mi is vámot! Legyen hazafias kötelességünk minden eszköz felhasználásával pénzünk kivándorlását meggátolni, megmenteni, a mit még megmenteni lehet. — Ne is bizzuk ezért verejtékkel szerzett pénzünket idegen biztosító társaságokra, míg a magyar gazdák jégbiztosítási szövetségében egy oly hazai intézményt birunk, melynek nyeresége nem jut külföldre, hanem kizárólag gazdáink javára marad, s mely a földnek ugyszólván visszaadja a tőle nyert erőt. — Hasonló felfogás vezérelte Hontmegye gazdasági egyesületét is, mely az országos gazdasági egyesület idevágó határozatát bevárva e kérdés fölött a napokban tanácskozott; s noha az idegen társaságok legkipróbáltabb közegeiket küldték ki a gyűlésre, kik minden követ megmozgattak, hogy a hontmegyei gazdasági egyesületnek a jégszövetségbe való belépését megihusítsák; mégis az üdvösebbnek látta az idegen társaságoknak pillanatnyilag nevétségig olesó díjszabásait figyelembe sem venni s fent jelzett felfogását érvényre emelvén, azt határozta, hogy az egylet a jégszövetségbe való belépést tagjainak a legmelegebben ajánlja és hatáskörében mindent el fog követni, hogy a szövetség érdekei lehetőleg előmozdítassanak. — Ugyan ily irányu mozgalmat indított a Pozsonymegyei gazd-egyesület, mely a magyar gazdaközönséghez felhívást intézett, hogy a „magy. gazdák jégszövetségét“ — be — minél többen lépjenek be.

— **A legyek ellen** a „Gazdasági Lapok“ egy barátja azt ajánlja, hogy a szobákban néhány cserépbet ültetett Ricinus növényt tartsunk. Tapasztalása szerint e növény ellen oly ellenszenve van a legyeknek, hogy még ebédlőben is, ha étkezés közben az asztalra teszszük egy cserépbet ültetett példányát, nyugodtan maradhatunk a kellemetlen vendégektől. Közeledvén a nyár, jó lesz e tapasztalást tudomásul venni; talán hasznát vehetjük.

— **Rövid hírek.** — **Időjárás.** A jövőhétre: Északnyugoton változó, délkeleten borus időt várhatni, ott kevesebb, itt több esővel, kevés hóváltozás mellett. — **Esztergom** 500,000 forint költséggel gyalogsági laktanyát épít. — **Amerikából** 700 magyar kivándorló érkezett e héten haza. — **A kiraly** — hír szerint — a nyáron egy porosz határszéli városban fog Vilmos német esászárrel találkozni, miután az agg esászár, orvosi tanácsra, az idén nem megy Gasteinba. — **A nemzeti színház** és az opera tagjai a tüzkárosultak javára az ope-

raban színrehozták „A falurosszát“, mely előadás 2000 frtnál többet jövedelmezett. — **Kolozsvár** városa nyolcvanezer frtnyi költséggel vashidat épített a Szamoson. — **Uj üstökös** látogatja meg nemsokára égboltozatunkat, melyet egy amerikai csillagdában fedeztek fel. — **Belgiumban** ismét nagymérvű munkás-zavargások törtek ki. — **A jövő országgyűlés.** Az 1887—1892-ki országgyűlés — mint hírlik — ez évi szeptember 26-ikára fog egybehivatni. — **Róma városa** most érte el újra azt a népességi számot, melyet Kr. sz. után 335-ben birt: ismét 300,000-en felül van lakosainak száma. — **Szegeden** nagy ünnepélyességgel nyitották meg a nőparkiállítást. — **A honvéd** főparancsnokság kimondta, hogy a honvédtiszteknek meg van engedve hatóságilag engedélyezett szabadkőmives páholyok tagjává lenni. — **Esztergomban** áldozó esütörtökön délután tizenkét ebedi napszámmal felfordult a ladik s közülök nyolcz a Dunába veszett.

— **50,000 forintra** rúg a Kincsem-sorsjáték főnyereménye, melynek még ezenkívül 4874 nyereménye van, s ez által rendkívül kedvező nyeremény-kilátást nyújt, miért is nem mulaszthatjuk el t. olvasóink becses figyelmét e sorsjátékra különösen felhívni.

APRÓSÁGOK.

— Rovatvezető: Zuhany. —

A hosszú élet titka. Asszony: Orvos ur, beteg vagyok, érzem, hogy meghalok. — Orvos: Önnek fürdőre kell menni. — Asszony: Lehetetlen, az üzlet nem engedi. — Orvos: Az baj. De nini; van önnek férjhez adó lánya? Asszony: Van. Orvos: Adja azonnal férjhez. Asszony: Aztán miért? Orvos: Azért, mert akkor anyós lesz, ezek pedig tudvalevőleg igen hosszú életűek.

Egy népfelkelő szórakozottsága. A tekintetes asszony behívja a szobaleányt, hogy az ügyvéd urnak fűzze be a bakancsát. Megtörténik. A fiskális azonban észreveszi, hogy a fűzött bakancs ideoda lötyög. Haragszik, behívja a feleségét, hogy a baj valódi okáról vele konzultáljon. Az asszony nagyot nevet, mondván: „Te ember, nem látod, hogy még nem lúztad fel a vörös nadrágot?“

TANÜGY.

Iskolai értesítés.

A helybeli k. r. főgymnasiumban az 1887. tanév végén a vizsgálatok a következő sorrendben fognak megtartatni; Május 23—27. napjain az írásbeli érettségi vizsgálatok délelőtti 7 $\frac{1}{2}$ —12-ig; június 13-án délelőtt, esetleg délután is a hittanból; június 15-én délután 5 órakor az ének-, szavalatok- és tornaeszközökön való mutatóványokból álló ünnepély; június 16—24-ig bezárólag osztályonként a szakvizsgálatok; június 25-én a magántanulók írásbeli, és 26-án ugyanazok szóbeli vizsgálatát; június 27. és 28-án a szóbeli érettségi vizsgálatok; június 29-én a tanév ünnepélyes háláadó isteni tisztelettel és a bizonyítványok kiosztásával befejeztetik. Léván, 1887. május 20.

A főgymnasiumi igazgatóság.

LEVELEZÉS.

Sz.-Benedek, 1887. máj. 18.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Van szererencsém szíves tudomására hozni, hogy Kovácsiban a tanoncok méltán megérdemlék a f. hó 16-iki vii majális: mert 14-én olyan derekasan tüntettek ki magukat a zárvizsgán, hogy a tanhatóság a kivított eredménytől kellemesen meglepetve, oda nyilatkozték:

„Ha nem tudnók azt, hogy Kovácsi tót aju község, ezeket az apró szenteket hallva, azt hinnők, hogy a lakosai tótul nem is tudnak.“

De a tanító is megdicsértettek azért, hogy 7 havi idő alatt ilyen éppen nem remélt sikert vívának ki. Blstyák János kántortanító ur, szorgalmas segédjével osztózik az elismerésben s hazafias szelleme dicsőségét áraszt a lévai állami tanítóképzőre is, hol kiképeztetését nyerte.

Ha Kovácsiban így fog kezeltetni a tanítás, akkor a községnek az a régi hó ohajtása, hogy a jövő nemzedék tudjon tótul, de tudjon magyarul is, csakugyan megvalósul.

Kovácsi volt hazánkban az első tótajku község, mely népiskolájában a magyar nyelv tanítását már 1871-dik évben elhatározta. De a község azt tapasztalván, hogy akkori gyenge tanereje a kitűzött célnak nem felel meg, oda vitte a dolgot, hogy a magyar nyelv tanítására képtelen tanító nyugdíjaztatott A nyugdíjaztatás 300 frt több kiadást ró a község szegény lakosaira, kik községi háztartásu: nagy részét különben is pótdadó által fedezik.

A méltányosság úgy hozná magával, hogy ezen derék községnek, — mely oly magasztos példával jár elől csak nem két

évtized óta a hazafias népművelődésnek ösvényén, — a 300 frt évi tanító nyugdíj fizetésének terhe, némileg enyhíthetnék. En mint a község jegyzője biztattam ugyan a derék lakosságot, hogy ha megozsa áldozatát a magyar népművelődés érdekében, segélyre számíthat. A község bizott, most rajtam volna a sor, hogy tett ígéretemet a község terhének enyhítésére nézve beváltam. Töröm is a fejemet ezen, de biz én még nem találtam meg azt az ajtót, melyet a sikeres bebocsáttásnak reményében megkopogtatnom kellene.*)

Hazafiu tisztelettel

Thuránszky Nándor.

*)A község mint felekezeti iskola fenntartója remélheti a nemesszöv. egyházi tők támogatását, vagy törvényeszerű eljárás mellett, — ha iskolaköltésge az állami adó 5%-át meghaladja, — állami segélyben is részesülhet. — Ez irányban tegyen a község lépéseket! — Szerk.

Nyilttér. *)

Kerestetik folyó évi julius hó el-sejétől haszonbérbe egy 4—5 szobából álló lakház. Bővebb értesítést a kiadóhivatal nyújt.

*) E rovat alatt közlöttékért nem vállal felelősséget a — Szerk.

Lévai piaci-árak.

Rovatvezető: Kónya József, városkapitány.

Buza: m.-mázsánként 8 frt 20 kr — 8 frt 50 kr. Kétszeres 6 frt 40 kr — 6 frt 80 kr. Rozs: 6 frt 70 kr — 7 frt — kr. Arpa 5 frt 20 kr. — 6 frt 20 kr. Zab. 5 frt 70 kr. 5 frt 90 kr. Kukorica: 5 frt 80 kr 6 frt 10 kr. — Bab: 5 frt 90 kr. 6 frt 30 kr. Lenese 6 frt 20 kr. 6 frt 80 kr. Köles — frt — kr — frt — kr.

HIRDETÉSEK.

Figyelmeztetés.

Tisztelettel alulírott a fürdő idény alatt fényképészeti műtermemet két hónapra Vihnyére helyezem át, ennek folytán tudatom a n. érd. közönséggel, hogy június hó 21-től kezdve, augusztus hó 31-ig Léván műtermem zárva lesz. Kérem tehát az érdekelt közönséget, hogy a felvételek iránt június hó 18-ig intézkedni s e körülményt minél szélesebb körben terjeszteni kegyeskedjék. Léván, 1887. május 14.

Kiváló tisztelettel
Licskó János
fényképész.

Árverési hirdetményi kivonat.

III.

A lévai kir. járásbíróág mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özvgy Molnár Ferencné csatai lakos végrehajtatonak Hatala Albertné szül. Major Margit végrehajtást szenvedő elleni 40 frt — kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében egy a végrehajtást szenvedő Hatala Albertné szül. Major Margitnak, valamint a társtulajdonos Molnár Ferencné szül. Kollár Máriaának a lévai 285 sz. tjkvben A. 1-1 sorsz. 113. hrszámú fekvőségükre és az azon épült 98. összeírasi számú lakházukra az árverést 320 frt — krban ezemmel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi június hó 3-án délelőtti 10 órakor Csata községben a bíró házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 32 frt — kr. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván, 1887. évi január hó 25. napján.

A lévai kir. járásbíróág mint telekkönyvi hatóság.

Gyenes József.

kir. jbiró.

Pályázati felhívás.

A lévai takarékpénztárnál egy a kereskedelmi könyvvitelben elméleti ismeretekkel bíró könyvelő gyakornok, évi 300 frt. s illetőleg havi 25 frt segélydíj biztosítása mellett, folyó évi julius hó 1-ső napján kezdve alkalmazást talál.

Kereskedelmi akadémiát, esetleg kereskedelmi iskolát, végzettje lentkezők előnyben részesülnek.

Az elméleti képzettséget, s a jelenbeni foglalkozást igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvény folyó évi június hó 15-ikéig a pénztintézet igazgatóságánál nyújtandó be.

Kelt Léván, 1887. évi május hó 15-én.

Az igazgatóság.

7 arany és ezüst érmet nyert
 legjobb
KÉZI HARMONIKA
 Ariston, Eufonium, Melyfon, és ezek hangjegyei.
 Cziterák 8 frt 50-től 80 forintig.

Különösen ajánlja legújabb patent hangverseny cziteráit, mindennemű hangszereit, hegedű, fuvola, klarinét, szájharmonikáit, occarináit, zenélő albumait stb.

TRIMMEL N. JÁNOS
 harmonika gyár és hangszer-raktár.
BÉCS.

Képes árjegyzékek harmonika és hangszerekről ingyen és bérmentve. — Színezett árjegyzékek ismétlődőknak 1 frt előleges beküldés mellett.

PSERHOFER J.
 gyógyszer-tára
 Bécs, Singerstrasse 15. sz.
 „Zum goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacskok, melyek előbb pirulának nevezettek, ezen utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mert alig van betegség, melyekben ezer meg ezer esetben csodálatra méltó hatásuknak ne bizonyultak volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb gyógyszer haszontalanul alkalmaztattak, ezen labdacskok által számtalanszor és rövid idő alatt tökéletes egészség következett be. **1 skatulya 15 pirulával 21 kr., egy tükercs 6 skatulyával 1 frt 5 kr.,** bérmentve utánvételt **1 frt 10 kr.**

A pénz előleges beküldésével bérmentve 1 tükercs pirula 1 frt 25 kr., 2 tükercs 2 frt 30 kr., 3 tükercs 3 frt 40 kr., 4 tükercs 4 frt 40 kr., 5 tükercs 5 frt 20 kr., 10 tükercs 9 frt 20 kr. (Egy tükercsnél kevesebb nem küldhető.)

A sok köszönő irat közül néhány: itt közlünk:
 Leongang, 1883. május 15.
 Igen tisztelt uram! Önnök pirulái valóban csodálatra méltóan működnek, nem ottanok ezek, mint egyéb dícsőített szerek, hanem segélyt nyújtanak majdnem mindenben.
 A huszötököt küldött pirulák legtöbbjét ismerőseimnek és barátjaimnak osztottam, s mindnyáján segítettek, még magas korú egyének is s különböző bajokban, ha nem is teljes jó egészséget, de tetemes javulást tapasztaltak s folyvást használni akarták. Kérem emellett a szíveskedjék ismét 5 tükercset küldeni. Tölem és mind azokról, kiknek szerencsésük volt az ön pirulái által egészségetek visszanyerni, fogadják benső köszönetünket.
Beutinger Márton.
 Bécs-Szt.-György, 1882. febr. 16.
 Tisztelt uram! Nem fejezhetem ki eléggé benső köszönetemet az ön piruláért, mert 15ten segítéssel mellett nóm, ki évek óta miserében szenvedtem s ha bár még most is ilyeneket bevenni kell, egészsége annyira helyre állott, hogy ifjai frissességgel minden dolgot végezhetek. Ezen közleményemet minden szenvedő javára felhasználhatja s kérem egyáltalán, szíveskedjék két tükercset küldeni, valamint két darab kínai szappant is. Kiváló tisztelettel
Novák Alajos, főkertész.
 Tekintetes úr! Előre bocsátva, hogy önnök minden gyógyszerre egyszóval jó, mint a kitűnő fagy-balsam, mely az én családban több üdült fagydagánatok gyorsan megszüntetett, dacára az ugynevezett univerzális gyógyszerek iránt való bizalmatlanságomnak, elhatároztam, önnök vértisztító piruláit használni s ezen apró golyócskák segítségével, hosszú évi aranyér bajomat ostromolni. Nem akarok magamnak érdemet szerezni, midőn önnel tudatom, hogy régi bajom több heti használat után, egészen megszűnt s ismerőseim körében a lesgorzalmasabban ajánlom. Az ellen sincs kifogásom, ha ezen sorokat — névtalárisom nélkül — nyilvánosságra hozza.
 Tisztelettel **C. v. T.**
 Bécs, 1881. február 20.

Fagy-balszam Pscherhofer J.-től, hosszú évek óta ismert legbiztosabb szer mindenféle fagyások ellen, valamint üdült sebekre stb. Egy doboz 40 kr.

Golyva-balszam, megbízható szer a golyva ellen. Egy palack 40 krajczár.

Élet-essencia (prágai cseppek) elrontott gyomor, rozsz emésztés, mindennemű altesti bajok ellen. 1 palack 20 kr.

Ökörfarkvirágnedv általánosan ismert kitűnő háziszser catarrhus rekedtség, göresős köhögés stb. 1 palack 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, legjobb szer minden köszvény és rheumatikus baj, fogtájás, Ischiász, fül-fájás ellen stb. 1 frt 20 kr.

Alpesi növénynedv W. D. Bernhardtól. 1 palack 2 frt 60 kr., fél liter 1 frt 40 kr.

Szem-essencia Romershansentől. 1 palack 1 frt 50 kr.

Tannochinin-pomádé Pscherhofer J.-től, számosság óta legjobb minden hajnövesztő szer közt, melyet orvosok elismernek. Egy elegánsan kiállított nagy adag 2 forint.

Általános tapasz Stendel tanártól vágott és szurt sebekre, rozsz indulatú dagasztatok, még üdült, gyakran felpatnó lábdagasztatokra is, körömméregre, sebekre s gyuladt részekre és egyéb szenvedéseknél ajánlható, 1 doboz 50 kr.

Általános tisztító só Vulrich A. W.-től, kitűnő háziszser, a rozsz emésztés következményei, fejfájás, szédülés, gyomorgöres, mellégés, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag 1 frt.

Ferencz-pálinka 1 palack 60 kr.

Lábizzadás elleni por 1 skatulya 50 kr.

Mindennemű homeopathiai gyógyszerek készletben vannak.

Az itt megnevezett készítmények kivül minden az osztrák lapokban hirdettet bel- és külföldi pharmaceutikus különlegességek készletben vannak s minden a rektárban nem levő czikkekről pontosan és olcsón gondoskodunk.

A postai küldemények gyorsan és pontosan: eszközöltetnek előleges pénzbevétele vagy utánvétellel.

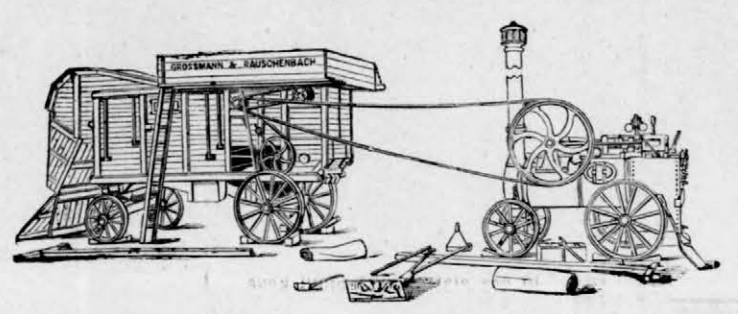
A pénznek előleges beküldésével (legjobb postátalványval) a portó sokkal kevesebbet kerül, mint az utánvétellel.

3½ lóerejű GŐZMOZGONYOK
 fa-, szén- és szalmatüzelésre s legszilárdabb szerkezetű, könnyen szállítható s új szerkezetű

gőzcseplőgépek
 szeges dobbal, kettős tisztító művel, árpatoklyászó lóval és osztályozó hengerrel.

3150 frt és azon felül.
 MUNKAKÉPESSEÉG
 10 óra alatt 3000—6000 kéve JÓTÁLLÁS.

MAGYAR GŐZCSEPLŐKÉSZLETEK
GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH-tól
BUDAPESTEN.

4. 6. 8 lóerejű, gőzcseplőkészletek verőlécezes dobbal és vaskerettel, legújabb, legszilárdabb szerkezet; ekék, vetőgépek, rosták, malmok, MORZSOLÓK. SZECSKA- ÉS RÉPAVÁGÓK és mindennemű más mezőgazdasági GÉPEK.

Az 1885-iki BUDAPESTI ÁLTALÁNOS ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁSON NAGY DISZOKLEVÉL.

GROSSMANN ÉS RAUSCHENBACH
 ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁRA
 külső váci ut 7. BUDAPEST külső váci ut 7.

Budapestre felránduló vetők kizárólag és egyenesen gyárunkba (5 percnyire az osztr. államvasutótól) jönni kéretnek.

Nézetem dr. J. G. POPP ur Bécsben, cs. k. udv. fogorvos száj-kozmetikájáról.

1—11 Budapest, 1879. szeptember.

Az igazság érdekében ki kell nyilatkoztatnunk, hogy valamennyi száj- és fogkozmetika, melyet a kutató jelenkor ugy Bécsben, mint a vidéken az egész birodalomban forgalomba hozott, nálunk

Popp Anatherin szájvize, fogpasztája és pora elhomályosította és háttérbe szorította. Ezek a kozmetikák nálunk nélkülözhetlen toiltesszerek lettek, melyek minden néposztályban tért foglaltak; kozmetikák, melyek 10—20 év múlva is époly gyakran fognak keresztelni, mivel most orvosaink oly szerények, hogy semmi hasonló szert feltalálni nem akarnak, mintán tudják, hogy azzal mire sem mennének, annál kevésbé, mintán az összes Popp-féle kozmetikák első magyar orvosaink és fogászaink nyilatkozatai szerint azon jól megvizsgált s jónak talált tudományos sikert szerék, melyek feltalálójuknak jótékony hatásuk által becsületére válnak.

11 kó St., magánzó.
 Ezen jeles tulajdonságai következtében mindennütt, még Németországban, Svájcban, Törökországban, Angliában, Amerikában stb. is elismeréssel találkozó szájvize, friss minőségben.
 Kapható: Léván, Boleman Ele és Medveczky Sándor urak gyógyszer-tárában, Báthban Zsilky L., Aranyos-Maróthon: Simonides P., Nagy-Sallóban: Zsorma L., Új-Bányán: Vitkovics J., Cervinka M., Verebelyen: Berenczy özvegye Bakabányán: Molnár S., Selmecezen: Margócsy J. Sztankay F-féle

gyógyszertárakban
 és Neumann J. kereskedésében; Nyitrán: Kovács J. és Tombor C. urak gyógyszer-tárában.

Haszonbéri hirdetés.
 1887. évi június hó 2-án Farnadon árverés útján e következő javadalnak adatnak haszonbérbe 1888. évi január hó 1-től 1890. évi december hó 31-ig.

1. Kétyi birtokon malom italméréssel.
2. Barton koresma italméréssel.
3. Kéménden koresma italméréssel.
4. Kis-Sáróban koresma italméréssel.

Mire a résztvenni szándékozók tisztelettel meghivatnak. Farnad, 1887. május hó 17-én.

A Primási uradalmi tisztség.

Huzás már a jövő hónapban

Kincsem Sorsjegy á 1 frt 11 SORSJEGY csak 10 frt

Főnyeremény készpénzben

50.000 forint

10.000 frt 5000 frt 20%o levon. | 4875 pénznyeremény.

Kincsem-Sorsjegyek kaphatók: a lap kiadóhivatalában és a magyar lovaregylet sorsjegy-irodájában: Budapesten, Váci-utca 6. sz.

SCHLICK-féle VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR-
 RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPESTEN,
 Központi iroda: VI. Váci körut 57. — Gazdasági géposztály: Külső váci-ut 1696—1699

SCHLICK-féle szabadalmazott „TRIUMPH“ sorvetőgépek.
 Legnagyobb kitüntetés a vetőgépre: arany diszokmány a hatvani nemzetközi ekeversenyen.

Gőzcseplők, járgánycseplők, gabonarosták, őrlőmalmok, takarmánykészítő és egyéb gazdasági gépek.
 Előnyös fizetési feltételek.

Legolcsóbb árak. Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.
 Képviselet Léván: Kern testvéreknél.

NYOMATOTT NYITRAI ÉS TÁRSÁNÁL Léván 1887.